

Упанишада о капле амриты अमृतबिन्दूपनिषत्

ॐ भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः ।
स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवांसस्तनूभिर्व्यशेम देवहितं यदायुः ॥

yajatra - достойный поклонения, заслуживающий благоговения;
tanūf - тело;
vyvaś (viśaś, V U.) - получать, проникать;

स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ।
स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो ऽरिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥

svāsti f, n - благо; счастье; svāsti (+D.) да здравствует кто-либо;
tārksya m - мифическое существо, в Ригведе конь-солнце; позже эпитет Гаруды;
ariṣṭanemi - с неповрежденным ободом, (om ariṣṭa - целый, неповрежденный, nemi - обод колеса);

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।

हरिः ॐ ॥

मनो हि द्विविधं प्रोक्तं शुद्धं चाशुद्धमेव च ।
अशुद्धं कामसंकल्पं शुद्धं कामविवर्जितम् ॥ १ ॥

saṃkalpa m решение, воля, желание, стремление, мысль;
vivarjita - отделенный, свободный от ч.-л., лишенный ч.-л.;

मन एव मनुष्याणां कारणं बन्धमोक्षयोः ।
बन्धाय विषयासक्तं मुक्त्यै निर्विषयं स्मृतम् ॥ २ ॥

āvaśaṅj (I P., p.p. āsakta) - прикреплять, присоединять;
nirviṣaya – лишенный объектов, опоры, поддержки;

यतो निर्विषयस्यास्य मनसो मुक्तिरिष्यते ।
अतो निर्विषयं नित्यं मनः कार्यं मुमुक्षुणा ॥ ३ ॥

viś I P., IV P. - идти, приводить в движение, ускорять, возбуждать, способствовать;

निरस्तविषयासङ्गं संनिरुद्धं मनो हृदि ।
यदा यात्यात्मनो भावं तदा तत्परमं पदम् ॥ ४ ॥

nirvas (IV P. p.p. nirasta) - разрывать, вырывать, выбрасывать, уничтожать;
saṃ-ni√rudh VII U. - преграждать путь, останавливать;

तावदेव निरोद्धव्यं यावद्धृदि गतं क्षयम् ।

एतज्ज्ञानं च ध्यानं च शेषो न्यायश्च विस्तरः ॥ ५ ॥

ni√rudh VII U. - сдерживать, запирать, подавлять; осаждать, отражать;
gata *n* - дорога, движение, способ, манера;
kṣaya *m* - уничтожение, уменьшение, истощение; конец, гибель;
nyāya *m* - логика, правило, приказ, положение, логическое доказательство, заключение;
vistara *m* - распространение, многословность, занудство; *In. adv.* подробно, пространно;

नैव चिन्त्यं न चाचिन्त्यं न चिन्त्यं चिन्त्यमेव तत् ।

पक्षपातविनिर्मुक्तं ब्रह्म संपद्यते तदा ॥ ६ ॥

pakṣapāta *m* - полет; приверженность, склонность, пристрастие;

स्वरेण संधयेद्योगमस्वरं भावयेत्परम् ।

अस्वरेणानुभावेन नाभावो भाव इष्यते ॥ ७ ॥

√saṃdhaya (*den. om saṃdhi*) - приобретать, получать; соединяться с к.-л.;
yoga *m* - связь, средство, усердие, сосредоточение, созерцание; магия...;
√bhāvaya (*caus. om √bhū*) - создавать, проявлять, думать, узнавать...;
anubhāva *m* - сила, мощь, достоинство;

तदेव निष्कलं ब्रह्म निर्विकल्पं निरञ्जनम् ।

तद्ब्रह्माहमिति ज्ञात्वा ब्रह्म संपद्यते ध्रुवम् ॥ ८ ॥

niṣkala - целый, не разделенный на части;
nirvikalpa - непоколебимый; не имеющий заблуждений;
nirañjana - не окрашенный, чистый;

निर्विकल्पमनन्तं च हेतुदृष्टान्तवर्जितम् ।

अप्रमेयमनादिं च यज्ज्ञात्वा मुच्यते बुधः ॥ ९ ॥

dṛṣṭānta *m* - пример, образец;

न निरोधो न चोत्पत्तिर्न बद्धो न च साधकः ।

न मुमुक्षुर्न वै मुक्त इत्येषा परमार्थता ॥ १० ॥

nirodha *m* - обуздание, заточение, окружение; затруднение, препятствие; подавление, уничтожение;
utpatti *f* - происхождение, возникновение;
sādhaka *m* - умелый человек, знаток; почитатель; волшебник;
paramārthatā *f* - реальность, высшая истина;

एक एवात्मा मन्तव्यो जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिषु ।

स्थानत्रयव्यतीतस्य पुनर्जन्म न विद्यते ॥ ११ ॥

suṣupti *f* - глубокий сон;

vyatī (vi-ati√i, II P.) - преодолевать, проходить;

एक एव हि भूतात्मा भूते भूते व्यवस्थितः ।

एकधा बहुधा चैव दृश्यते जलचन्द्रवत् ॥ १२ ॥

vyavasthita (p.p. от vy-ava√sthā) - находящийся в ч.-л., зависимый от ч.-л., установленный, определенный; имеющийся;

घटसंवृतमाकाशं नीयमाने घटे यथा ।

घटो नीयेत नाकाशः तथा जीवो नभोपमः ॥ १३ ॥

ghaṭa *m* - кувшин, горшок, сосуд;
saṃ√var V U. - покрывать, закрывать, окутывать;
tadvat *adv.* - также, таким образом;
jīva *m* - живое существо, душа;
nabhas *n* - воздушное пространство, атмосфера, небо;
upamā *f* - сходство, подобие;

घटद्विविधाकारं भिद्यमानं पुनः पुनः ।

तद्भेदे न च जानाति स जानाति च नित्यशः ॥ १४ ॥

ākāra *m* - форма, внешний вид;
nityaśas *adv.* - постоянно, всегда;

शब्दमायावृतो नैव तमसा याति पुष्करे ।

भिन्ने तमसि चैकत्वमेक एवानुपश्यति ॥ १५ ॥

puṣkara *n* - голубой лотос, небо, воздушное пространство; кончик хобота слона;

शब्दाक्षरं परं ब्रह्म तस्मिन्क्षीणे यदक्षरम् ।

तद्विद्वानक्षरं ध्यायेद्यदीच्छेच्छान्तिमात्मनः ॥ १६ ॥

akṣara *n* - неиссякаемый, неизменный, нерушимый; слог, слово, звук, буква; священный слог "ОМ";

द्वे विद्ये वेदितव्ये तु शब्दब्रह्म परं च यत् ।

शब्दब्रह्मणि निष्णातः परं ब्रह्माधिगच्छति ॥ १७ ॥

niṣṇāta - умный, знающий, искусный;

ग्रन्थमभ्यस्य मेधावी ज्ञानविज्ञानतत्परः ।

पलालमिव धान्यार्थी त्यजेद्ग्रन्थमशेषतः ॥ १८ ॥

medhāvin - мудрый, умный, разумный, проницательный;
palāla *n* - солома;
arthin - усердный, ревностный, добывающийся, ищущий;

गवामनेकवर्णाणां क्षीरस्याप्येकवर्णता ।

क्षीरवत्पश्यते ज्ञानं लिङ्गिनस्तु गवां यथा ॥ १९ ॥

liṅgin - имеющий отличительные особенности;

घृतमिव पयसि निगूढं भूते भूते च वसति विज्ञानम् ।

सततम् मनसि मन्थयितव्यं मनो मन्थानभूतेन ॥ २० ॥

ni√guh (I U., p.p. nigūḍha) - покрывать, прятать, окутывать;
manu m - мудрый, человек; Ману, прародитель человеческого рода;

ज्ञाननेत्रं समाधाय चोद्धरेद्वह्निवत्परम् ।

निष्कलं निश्चलं शान्तं तद्ब्रह्माहमिति स्मृतम् ॥ २१ ॥

sam-ā√dhā III U. - налагать, устраивать; сосредотачивать, собираться с духом; переносить; объединять, приводить в порядок;

ud√dhar (ud√har, I P.) - вынимать; поднимать; спасать, извлекать, способствовать, содействовать;

सर्वभूताधिवासं यद्भूतेषु च वसत्यपि ।

सर्वानुग्राहकत्वेन तदस्म्यहं वासुदेवः ॥ २२ ॥

adhivāsa m - житель, жилище, место жительства;
anugrahakatva n - благосклонность, доброта, помощь, содействие;

ॐ भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः ।

स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवांसस्तनूभिर्व्यशेम देवहितं यदायुः ॥

स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ।

स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो ऽरिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।

हरिः ॐ ॥

इत्यमृतबिन्दूपनिषत्संपूर्णा